

UROZAJ PONDA

ŞUƏN KƏZAN ЬВВЕЗ
PAŞKƏTƏM PONDA
ƏTLASA SOBSTVEN-
NOŞT JONMƏTƏM
PONDA

I.

Výpiska Komi (Permjackej)
Okrispolkom postanovlennoiš
gosudarstvolə šu şetan norma-
ez jılış.

II.

Kəzən burzylka da unazylk.

III.

Kolxozzezen da jedinolıçnəj
kəzajstvoezen - gosudarstvolə
šu şetəm jılış SSSR-şa Sovnar-
komlən da VKP(в) Centralnəj
komitetlən postanovlenno.

IV.

Kəzən kad kezə uzałan poda
ləşətəm jılış SSSR-şa Sovnar-
komlən da VKP(в) Centralnəj
komitetlən postanovlenno.

МЪЈ PONDA PESSHЬNЬ 1933 VОД

85500 ga кәзәт ьвvez ponda.

68000 ga шиен кәзәт ponda.

17500 ga җeñiçeskәj kulturaezәn кәзәт
ponda.

188003 сeңter кәзьс fonddezә kištәm ponda.

15819 сeңter тымда straxşemfond ponda

600.000 tonna ьvvez vylә nažom kыskәm ponda

17.000 ga sortевәj кәзьсәn кәзәt ponda.,
tuşeş sortirujtәm кәзьсәn кәзәt ponda. Выdsәn
кәзан masinaezәn кәзәt ponda, гектар vylә

UROZAJ LEBTӘM PONDA

- а) Ružegliš—10 procentәз
б) Idliš —13 procentәз
г) Zәrliš—12 procentәз
д) 8ogdiliš—10 procentәз
е) Lonliš —3 procentәз
ж) Kartovkiliš— 115 сeңterәз

Муб. 179253

1933 voء mart 22 lüne Komi (Permjac-kəj) okrispolkom aslas postanovlennoən (ural-ispolkom postanovlenno şərti) Komi (Permjac-kəj) okrug rajonnezlə utverditis to kyeəm ən zaptan normaez:

(Kınyım center boşlıq gektarış)

Kyeəm rajon	Sərat normaez	S E T I S			
		Ruzəg	Sogdi	Zər	Bövən kültü- raez
Kolxozzez, kədənə oz-sluzivajtçən MTS-ən					
Kudymkarskəj	2,1	2,5	1,0	1,9	0,8
Kolxozzez, kədənə oz obsluzivajtçə MTS -ən					
Galinskəj	2,4	2,9	1,2	2,2	1,0
Kəçovskəj	2,4	2,9	1,2	2,2	1,0
Koşinskəj	2,5	3,0	1,3	2,3	1,1
Jurjinskəj	2,6	3,1	1,3	2,4	1,1
Kudymkarskəj	2,7	3,2	1,4	2,5	1,1
Juşvinskəj	2,7	3,2	1,4	2,5	1,1
Sərat normaez okrug paşa, kədənə ozə obsluzivajtçə MTS-ən . . .	2,6	3,1	1,3	2,4	1,1

UROŽAJ PONDA

Gosudarstvennəj objazatelstvoezlə naloglış vyn.

Ənəz ənəzaptəməs munis kontraktacijə-pyr, dogovorrez-pyr. Əni Sovnarkomlən da partija CK-lən postanovlenço eta porjadək tujə kərə vil porjadək. Dogovorrez-pyr ənəzaptəm porjadəksə sija vezə çorxt objazatelstvoezən, i şetə nylə (objazatelstvoeslə) **naloglış vyn**. Eta porjadək şərti kolxozzezlə da jedinoliçnikkezlə şetçənə vəd gektarşan sərət çorxt normaez. Eta loə, stə vəd kolxoz i vəd jedinoliçnik ožlanı pondasə tədńy təmdə kolə gosudarstvolə şetńy (vuzavny) ənə, kyeəm srokkezə da kyeəm kulturaezən.

Siz-kə, petə,-vəd kolxozlə i vəd jedinoliçniklə şetçənə vəd gektarşan sərət çorxt normaez, kədnija gosudarstvo ožyil-loənə **nalog vyn** objazatelstvoezən. Gosudarstvolə ənə şetəmən vəd gektarşan sərət-normaezsə, kədnija suvtətəmaş eta postanovlenço, ko!xoznikkez

Ізддәнъ, къз ызыт vil koknətəm. J zavyl, eta em әddən ызыт koknətəm, kədija şelskəj kəzaj stvolə şetə oşlaq levń pozan da material-nəja i kulturnəja kolxoznikkezlis burmatə olan.

Ed oz kov vunətny, stə vyd rajonşa normaezsə kolxozzez da jedinolıçnikkez pondasə tədnı əssə kəzən kadəz. Əssə kəzən kadəz (mart 15 lun kezə) pylə loasə şetəmaş ovjazatəlstvoez tımda kolə şetń (vuzavny) gosudarstvolə şu, kər şetń i kyeem kulturaezən (ruzəg, id, sogdi, zər) şetń.

Кəzń upazık da burzıka.

Gosudarstvolə şu şetəm kuza çorbt objazatəlstvoezs pondasə suvtətçəny vyd gektar vylə, kəda zavyl vəli kəzəm əzimən.

Nija suvtətçəny sižzə vyd gektar vylə, kədijə kolə kəzń oşa kulturaezən suvtətəm kəzən plan şərti. A tulüssa oşaezən kəzən plannezəs loasə suvtətəməs vyd kolxoz i vyd jedinolıçnəj kəzajstvo ponda. J vot eta planən tımda gektar puktəm kəzń oşa kulturaezən sənəm gektarşan i kolas şetń gosudarstvolə şu. Siž-kə petə,—çorbt objazatəlstvoez puktişsəsə vyd gektar vylə, kəda kəzəm əzimən, a

сіз-зә въд gektar вълә, кәда puktəm kәзпъ
oşa kulturaezən tulssha kәzan planən.

Etaşan vezərtana, stә vъd kolxozlən, kolxoz
níklən da jedinoliçníklən em interes—tulssha
oşa kәzan plansə tъrtńvъ vъdsən. Suvtətəm pla-
nъs oz-kә lo tъrtəm vъdsən, to sija çintas пылш сът
da ңан, тымда vermis въ пылә kołtçыпъ gosu
darstvo озып objazatelstvoeze tъrtəm wәgъп.
J mәdңoz, suvtətəm planъs loaskә tъrtəm una-
zък, to kolxozníkkezlən da jedinoliçníkkezlən
sodasə doxoddez.

Bolsevistskәja lәşətçыпъ da çulətnъ kәzan kad.

Medвъ kolxozlә da kolxozníkkezlә asla-
nъs lïçpәj požujtçәmъп kołtçis unazък ңаң, ко-
lә tәdpъ: suvtətəm çorъt objazatelstvoezsə go-
sudarstvo озып tъrtəm wәgъп ңаңs kołtças sъ-
pьtmiş unazък, kъpьtmiş sodas urozaj, kъpьtmiş
vurzъka kәzасә, kъpьtmiş vurzъka izalasә ти,
kъpьtmiş kәzikә da zimļalikә Ioasә jeeazък әs-
tәmmez, kъpьtmiş шүs loas pergylzъka da vur-
zъka zimļaləm da vartəm, kъpьtmiş cozzъka
tъrtasə assinъs (озъкшаң tәdsə) gosudarstven-
nәj objazatelstvoeze.

Kъz tъdalә, kołә vurzъka, bolsevistskәja
lәşətçыпъ kәzan kad kezә. Med pervo kołә
şemfonddeze kışpъ kәzъs.

Vesətnə da travitnə vəd kəzəs tüs. Voçnə da ləşətnə kəzən inventar. Jonmətnə vəv vəp, med əvvəz vələn izalikə niya ez suvtə. Əni zə kolə suzətnə udobrenqəez. As kadə kəskynən naçom. Əni kolə suvtətnə delosə siž, medvə vəd kolxoznik tədis təj sylə kolə ker-nə, med viziş oça kəv sylə şetəm iz da inventar ponda. Kolə vurzıka beregitnə ətlaşa imus-sestvo. Jonzıka peşşypən ətlaşa imussestvoəs guşaşəmkət da vrediqəlstvokət. Vasətnə kolxozzeziş kulakkezəs da nılış agenttezəs, kədnija kolxozzezas ryrəmaş toko seçəm mogən med rağnən ryeşan.

Kolxozzez dolzonəş lonə bolsevistskəjjəzən.

Tavoşa tulısən kolə paşkətnə kəzəp əvvəz, unazık kəzəpən oşa kulturaez. Oşaez uvtə kəzəp əvvəz paşkətəm ponda, oşa kulturaezəs unazık kəzəmən ponda kolə peşşypən i peşşypən bura, bolsevistskəja. Toko kulakkez da vrediqəlləz, toko kolxozzezlən vraggez pondasə peşşypən bərşa noz, med çintnə oşa kəzəp əvvəz. Toko niya pondasə azzypən vəd kod „vermtəm“ priçinaez, medvə toko çintypən kəzəp əvvəz. Toko niya vəd peşəsokən pondasə suskypən kəzən plannezəs tırtınpən avı pozəm jılış.

Etijə kolə boşń təd vylə da lebťńń kolxozzezliş klassovəj vđitelnos da vojesposobnoś. Tulşşa kəzankolxozzezlə kolə mъtçavń stə nijsa bolsevistskəjəş. A dokazitń etijə požə kəzən ьvvez paškətəm ponda, urozaj lebtəm ponda da ətlasa sobstvennoś dorjəm ponda burzyla peşəmən.

Peşşyń kolxoz rъekъn kulackəj sabotazkət, vredī- telstvokət da guşaşəmkət.

Bədən sija, kin oz pet uzaunń kət ətik lun, kin padmətə şemfonddez tъrtəm, kin orətə inventar voçəm da kəzən kad kezə vəv ləşətəm, kin ləgşan (zlostnəja) uməla tъrtə kolxozlış zadannoez, kin orlalə çorxt kolxoznəj disciplina, — sija vartə kolxoz interessez kuza da bura uzaliş kolxožnikkez kuza, pərtçə açıs vreditələ, seteəm mort — sabotazqik. Sija otsalə klassovəj vraglə. Nıkkət kolə peşşyń. Peşşyń sız, medvə nylə ez vəv ne kyeəm sñisxoždeno. Nijsa kolə nakazvajtn i nakazvajtn top kolxozis vasətəməz.

Ləşətń kəzəs.

Əni-zə tъrtń şemfond.

Bojevəj zadaça—ena lunnezə-zə vədsən tъrtń kəzəs şemfonddez. Nənzaptan vəgyn

кәзап кад кеңе ләшәтқемын—ета мед ызыт за-
дача. Стъд, срам, pozor seteəm kolxozzezlə,
kədnija oz termasə şemfondə kәzəs kiştəmən.
Pozor seteəm kolxozzezlə, kədnija veşkəta
neto orddəmən otsalənъ guşavnъ, avi kәzajst
vennəja vižənъ, neto ət-mədərə kojjalənъ
kәзап material.

Кәzəs əktikə da kәзап кад кеңе ләшәtçikə
kulackəj sabotazlə da vreditełstvolə kolə
punktıny pom. Въdənnysə, kin guşalə kәzəs,
kin padmətə şemfonddezə kәzəs kiştəmən ko-
lə suđitnъ kъz gosudarstvennəj sobstvennoş
guşalişsezəs.

Kolxoznəj kәzajstvo nuətnъ plan şərti.

Sovnarkomlən da partija CK-lən eta posta-
novlennoys eəktə kolxoznəj kәzajstvosə nuətnъ
plan şərti da burzъka organizujtnъ şelsko-kә-
zajstvennəj proizvodstvo. Partijalən janvarskəj
plenum yubly Stalin jort viştalis: „Kolxoz em
gýriş kәzajstvo. No gýriş kәzajstvosə plantəg
nuətnъ oz poz. Mu viž uzałəmtyn gýriş kәzaj-
stvo, kədija kъeəvtə sołnaez, a mukədəsis i
una tъšeça dvor, vermə nuətçypъ toko plano-
vəja veşkətlən porjadokən. Etatəg sylə kolə
kunpъ da razşypъ“.

Gosudarstvolə nən şetəm (vuzaləm) ponda pravitelstvo suvtətis kalendarnəj srokkez. Eta srokkez suvtətəmən ravoçe-kreşanskəj gosudarstvo eəktə kolxozzezsə assinbəs kəzajstvo-nıssə niətnə plan şərti, burzıka organizujtınbız, burzıka organizujtınbız vəd kod uz kerəm. Gosudarstvolə nən şetəmən kałendarnəj strokkez şərti kolxozzez pondasə kerpə assinbəs plannez da organizujtınbız assinbəs iz.

Gosudarstvennəj ovjaza-telstvoez tərtəm jılıç.

Sovnarkomlən da partija CK-lən postanovlenno 3ikəz oz şet kerpə ənek्यeəm raptə plannez. Gosudarstvo ozyń kolxoz tərtas assis ovjazatəlstvo i seşşa əm oz pondə tədnə. Nekyeeəm raptə plannez oz loə—partija i pravitelstvo kerpə niijə oz şetə.

Eta postanovlenno sajəvtə kolxozzezəs, kədnija gosudarstvo ozyń dobrosovestnəja tərtənə assinbəs ovjazatəlstvoez. Sajəvtə niijə mestnəj organneşşən vəd kod osibkaeziş. Sajəvtə niijə osnovnəj pravilo zugəmşən, a eta pravilo əs vajitə: kin unazık da burzıka uzałə, sija unazık i boştə. Eta pravilo zugəmşən eəkzəka terpitis kolxoz, kədiya dobrosovestnəja tərtis assis ovjazatəlstvoez i soçzıka—setəm kolxoz,

kədija nijs ez tırt. Burzık kolxoz koltçılığın əvidələn, sija əstəvlis, a umələzık kolxoz vəli vıgıtızən. Etibə əni loas puktəm ron. Postanovlenno veşkəta kırəvtə: gosudarstvolə nən şətəm vərən vədəs nən izliskaez koltçən kolxozniklən, kolxozlən da jedinoliçniklən vədən aslanıb ki uvtıb.

Levən' ən kaçestvo.

Səssə, myj sija vədən vınpətə kolxoznik kezliş intəres urozaj levəmən da şuən kəzan ıvvəz paşkətənən, postanovlenno kırəvtə, stə kolxozzez, kədnija gosudarstvolə şətəpə uməl şu, pondasə şusə şətəpə unažık. Rədəm da çuzəm şu-objazatəlstvo tırtəmə ləddişpə oz ron də. Siz-kə, eta postanovlenno otsalə levən' şu kaçestvo.

Medvə levən' şu kaçestvo, kolə vois voə sortirujtnı da travitnı kəzəs, kəzəpə şejalkaən, kəzəpə çistəsortnəj tuşa kəzəsən, agronomiçeskəj naunka şərti petkətəpə vil tır tuşa sorttez, kədən kolxoz lebtas assis urozaj.

Medəzə suvtətnı gosudarstvolış intəressez.

Rabocəj klass, partija veşkətləm uvtıb, pukto vəd vıb, medvə una millon kolxoznik-

kezliş koknətńń uza ožlań lebťńń şełskęj kęzajstvo. Sijen raboce-kressanskęj gosudarstvolen eməş bıdəs pravoez kolxożnikkezşań da jedinoliçnikkezşań kornń assinńś ovjazatelstvo-ezńśe tırtńń suvtetem çoręt srokkezə vyeem da bur şuən.

Bıdəs ena vil lgotaezsə (koknəttezsə) ozpoz tırtńń samołok vylə puktişşəmən. Medvь ožlań lebťńń şełskęj kęzajstvo kolə upornəja uzańń. Kolə upornəja peşşyp klassovəj vrag gezkət, kədnija istorijalis kolesosə myrşənъ bergətńń bərlan.

Eta ətik. Mədik—myj-vь ez vəv, a gosudarstvolış interessezsə kolə suvtetńń medoza, medož tırtńń gosudarstvennəj ovjazatelstvoez.

Çoręt ovjazatelstvoez şerti şetńń gosudarstvolə şu bıd kolxozlən, kolxożniklən i jedinoliçniklən—med ožza ovjazannoş. Şetńń şusə kolə med ožza vartəmiş i çoręta suvtetem srokkezə. Sojan kulturaezəs—ruzəg, sogdi—veznъ mədik, poda verdan kulturaez vylə oz poz.

Kolxozzezlən da jedinoliçnikkezlən gosudarstvo ožyn otvetstvennoşt.

Sovnarkomlən da partija C. K.-lən postanovlenno əddən leçelta suvtetə kolxozzez da jedi-

noliçnikkez ozyň assinys objazatelstvoeznysa as kade týrtam jylis vopros. Nija kolxozzezlada jedinoliçnikkezlə, kədnija oz týrtə assinys objazatelstvoeznysa, pondasə puktissypń administrativnəj vzyskanqoez. Ny vylə pondas puktisypń şema straf. Strafı as ızdanas loas sə ızda, týmda bazarşa don şerti sulalə gosudarstvolə abu şetəm su torıs (çaşlıs). Junaqyk etşa, niye eäktasə srokəz týrtnı godşa puktəm zadanqosə, kədijə boştasə sportəm porjadok şerti.

Jedinoliçnikkezlə, kədnija gosudarstvo ozyň ozə týrtə assinys objazatelstvoeznysa, pondas puktissypń ugolovnəj kodeksiş 61 statṭa.

Kolxozzez ponda koknət.

Jedinoliçnikkez şerti kolxoznikkezlə gosudarstvo şetə preimussestvoez, unaqyk koknətez. Sovnarkomlən da partija C.K.-lən postanovlenno vyd gektarşan normaezsə jedinoliçnikkez ponda suvtətə 5-10 procent vylə unaqyk. Kyz tıdalə, jedinoliçnəj kəzajstvoez şerti, kolxozzez ponda vyd gektarşan normaez suvtətəmiş 5-10 procent vylə lazmytzək. Eta koknət kollektivizacija niətəmyn da kolxozzez jomtəmətəmyn orsas ızdı rol.

Озып түніш- әзіздан бөстә primer.

То тымда-кә primerrez, кәднија тұтқаләпь къз urozaj lebtəm ponda da kolxozнәj из қа-
çestvo ponda pessətmyп, pravitelstvolən da
partijalən postanovlenno pərə vına rıçagə.

„Avangard“ nıma kolxoz (Juşvinskəj rajon, d. Akşonovo) kolxozzeziş udarnikkezlən vısesojuznəj sjezdlə raportujtə: „кәзьс şemfondə kiştəm 108 procent vıla, вıdsən sortirujtəm, şelxoz inventarsə voçənъ kъk kužneç. Şetəm ızyt vınimanno kəzən kad kezə vəvvezəs ləşətəm vıla. Vəvvezəs dəzirajtəm ponda suvtətim 12 mort. Kəzən kad kezə kolim 20 centər zər da 300 centər turun. Ətik do-
dəz petkətim nažom da 5 gektar vıla izves.

Ponosovskəj kolxoz, kəda „Lenin tuj vı-
lət“ gazetən pukşətəm gərd pəv vıla kəzəs-
sə вıdsən sortirujtəmən puktəm. Inventar vo-
çəm ponda suvtətəmaş brigadaez. Nekoda vəv-
vez suvtətəmaş soçcişnъ da burzık verdan dor.
Kəzən kad kezə kolim (bronirujtəm): 100 cen-
tər zər, 140 centər turun, 20 centər jыкъ
(jiki) i 25 centər mədik kərytmmez.

Oktabr 12 godovscina nıma kolxoz (Samar-
skəj rajon) as vıla boşis objazatelstvoez oşa-

ezən kəzən kadsə pomavny 7 lun vylə oşzık i ьввеzsə vədsən vesətnə verşa joggezşan.

„Mijan iz“ arteleş (Ukraina) kolxoznikkezelən sobraňo voştis objazatelstvo lebənən vyd gektarşan urozaj 10-12 procentəz. „Kommunar.“ da Stalin ńima kolxozzezyn (Zaporozjo) vişta-ləmaş mədrəv vartnə iżas da əni zə vədsən tərtən şemfond.

Medožyn muniş kolxozzez, kədnija urozaj da doxodnoş lebtəm ponda peşşəmən təjmu suzətisə ьzət verməmmez, oz suvtə aslanıv verməmmez vylən. Nija voştən vil objazatelstvoez. Siž „Obruç“ kolxoz, (Ukraina) təjmu sogdi urozajsə gektarşan əktis 12 center təmdə, a tavo sija puktə aslıs objazatelstvoən vyd gektar vylış sogdi urozajsə lebənən 15 centerəz.

Eta kolxozyn vyd brigadalə şetəmaş-ni kəzən plannez da şevoovorot vylə vuzan plannez. Kəzəs əktəm vədsən, a şemfondəs vədsən vesətəm da suvtətəm sijə dozirajtəm. Əni ьvez vylə kəskalənə nažom i matlıq lunnezə eta uzyis loas pomaləm-ni.

Paşkətnə mas-sovəj političeskəj iz.

To kyz med ozyin munişsez pantalənə par-tija da pravitelstvoliš gosudarstvolə su şetəm

(vuzaləm) jılış postanovlenço. Bədəs cna pri-
merrezəs baitənə sə jılış, kycəm vynə vermas
etə postanovlençoos rərni urozaj levtəmən da
kəzən əvvəz paşkətəmən. Sovnarkomlən da
partiya C.K. lən postanovlenno pod vynə ko-
lo paşkətnə massovəj politiçeskəj iz. Etə pos-
tanovlenno pod vynən kolə mobilizujnən kol-
xoznikkezəs i med o3 kolxoznəj aktiv. Mobi-
lizujnən kulaççoşa kolçəmmezkət pəşəni vylə,
tuləssə kəzən kad kezə uşpesnəja ləşətçəm
vylə da siyə uşpesnəja nuətəm vylə.

Kolxozzezən da jedinoliç- nəj kəzajstvoezən gosudar- stvolə şu şetəm jılış SSSR-şa Sovnarkomlən da V.K.P.(B) Centralnəj Komişetlən pos- tanovlenço.

Medvə i oslaqın levtənə urozajnos da şu kul-
turaez uvtən paşkətnə kəzən əvvəz, a sižə med-
və gosudarstvolə şu şetəm (vuzaləm) kuza as
kadə kernə çorxt objazatelstvoez, S.S.S.R-şa
Sovnarkom da V.K.P.(B)-lən Centralnəj Komi-
şet postanovljıtənə:

1. Vezpъ dogovorrez—ryг (kontraktacija ryг) su kulturaezes әңпаша zaptan porjadok da kolxozzez i jedinoличнәj kәzajstvoez ponda suvtәtnъ nalog vъna çorъt ovjazatełstvoez go-sudarstvolә su setәm kuža, gosudarstvoen suvtәtem don şerti.

2. 1933 voşa urozajis gosudarstvolә su setәm kuža kolxozzez ponda vъnşetnъ oblaşt-teezәt da respublikaezәt үльпзък vištalәm sәr normaez. Oblaştteezәt da respublikaezәt ena sәr normaez suvtәtçәnъ lъddišәmiş vъd gektar vъlә, kәdnijә planәn suvtәtem kәzпь oşajezen, da әzimmezәn zvylشا kәzәm vъd gektar vъlә lъddišәmiş (centnerrezyn).

(Vizet tablica 17 lisbok vъlyп)

3. Uз da oborona Sovetlә eäktyпь 1933 voşa janvar 25 lun kezә suvtәtnъ da juәrtнп gektar vъliş su setәm kuža normaez torjәn sog-di ponda, torjәn ruzәg ponda, torjәn zәr ponda, torjәn вовоvәjjez ponda vъd respublikaet, krajet da oblaştet. Enijә su setan normaezsә suvtәtnъ siз, medvъ eta postanovlennoen su setәm kuža gektarsan ләşetem sәr normaýs vәli vъdsәn sokraňitem.

4. Sojuznәj respublikaezlis Sovnarkomme-zәs, krajevәj da oblastnәj ispolkommezәs, kraj-

	Kolkozzez ponda, kədnisi ja ozə obsluzi- vajtçə MTSən	Kolkozzez ponda, kədnisi ja obsluzivaj- tçən MTSən
Kırmızı ASSR	3,3	2,7
USSR	3,1	2,5
Vostoçno-Şibirska kraj	3,1	2,7
CÇO	3,0	2,6
Şev.-Kavkazskaya kraj	2,5	2,1
Zapadno-Şibirska kraj	2,5	2,1
Kirgizskaya SSR	2,2	1,9
Karakskaya SSR	2,0	1,5
Tatrespublika	2,3	1,8
Sredne-Volzskaya kraj	2,3	1,8
Basrespublika	2,3	1,8
Nizne-Volzskaya kraj	2,2	1,8
DVK	1,8	1,3
Uralskaya oblast	1,9	1,5
Moskovskaya oblast	1,7	1,3
Gorkovskaya kraj	1,6	1,2
Srednej Aziya respublikalar: (Uzbekistan, Turkmenistan, Tadzhikistan, Kara-Kolpakija)	1,8	1,4
Zapadnej oblast	1,0	0,7
Leningradskaya oblast	0,8	0,6
Jvanovskaya oblast	0,8	0,5
Severnaya kraj	0,8	0,6
BSSR	0,8	0,6
RSFSR	0,8	0,5

kommezəs, evkommezəs da näckompartijaezlis C.K.-ezəs eäkىنپ eta postanovlennois 2-t punkt şərti suvtətnp da, S.S.S.R-şa Sovnarkomən vünpşətəm vərəp, juərtəp kolxozzezən gosudarstvolə şu şetəm kuza, vbd rajonşa (porajonnəj) normaezsə lunlanşa oblaşttezət (Krım, Ukrainskəj S.S.R, Şevernəj Kavkaz, Nizne-Volzskəj kraj, Srednəj-Azijaiş respublikaez, Belorusskəj SSR) 1933 voşa fevral 10 lun kezə da fevral 15 lun kezə S.S.S.R-şa vbdəs mukəd oblaşttezət. Ena vbd rajonşa (porajonnəj) normaez suvtətikə lezə kerpə vestaləmməz (kolevanqoez) vyləzək nəto uləzək niya normaeşən, kədnija suvtətəmaş etija respublika ponda, kraj ponda, oblaşt ponda. Ədnakə, eta lezə toko setəm uslovjoən, medvə respublika, kraj, oblaşt ponda kolxozzez kuza şu şetəmlən ızdabs (razmerlys) vəli - vbdən tırtəm, i medvə gektarşan vbd respublikaət, krajət da oblaştət vbdən şu şetən normaş vəli ne jecazək eta postanovlennoyp 2 punktən ləşətəm norma şərti. Sojuznəj respublikaez Sovnarkommezən da oblastnəj ispolkommezən vbd rajon ponda suvtətəm normaezəs eta vbd rajonyp vbd kolxoz ponda loəpə objazaşenəjjecən i niyə (normaezsə-red). vezləvnp oz poz.

5. Una-ja dolzon şetəp vbd kolxoz gosudarstvolə şu, suvtətçə rajispolkommezən eta pos-

tanovlennioş 2 da 4 punktler toçnəj pod výbəp.

6. Gosudarstvolə su şetəm kuza assinb godovəj objazatelstvoeznysə kolxozzez tırtənly to kyeem kałendarnəj srokkezyn da to kyeem procenttezən pogektarnəj normaezşan, kədnija ləşətəmaş eta postanovlennolən 4 punktən.

(Vişət tablıça 20 işsək výbəp)

7. Eta postanovlennioen suvtəm porjadok, kəda şerti suvtətçə una-ja kolxozzez gosudarstvolə dolzonəş şetnə su, jedinoliçnəj kəzajstvoezəs oz şizə. Jedinoliçnəj kəzajstvoez ponda kołtçə ənnaşa porjadok, kəda şerti suvtətçə una-ja şetnə gosudarstvolə nən. Eta porjadok şerti vyd jedinoliçnəj kəzajstvo ponda şelsovettez suvtətən gosudarstvolə su şetəm kuza çorxt objazatelstvoez. Ena objazatelstvoez ləşəti-kə şelsovettez petlənly əzimmezəs zvyışa kəzəm ploscadis da vyd jedinoliçnəj kəzajstvo ponda şelsovetən suvtətəm oşa kulturaezən kəzən şorxt planış, a siž-zə sÿis petləməni medvə jedinoliçnəj kəzajstvoez gektarşan nənsə şetisə 5-10 procent vylə unazık sə norma şerti, kəda suvtətəm eta rajoniş kolxozzez ponda.

8. Jedinoliçnəj kəzajstvoezən nən şetəm kuza nə ponda suvtətəm godovəj plannez tırtəmən vynşətnə to kyeem medvərja srokkez: Krym, Ukraina, Severnəj Kavkaz (nacionalnəj oblasşeztəg), Nizne-Volzskəj kraj,

	Jul	Avgust	Sentyabr	Oktyabr	Novyjajr	De kaz
Krym — . . .	30	40	25	5	—	—
USSR	5	25	25	25	15	5
Vostochno-Šibir. kraj	—	5	15	35	30	15
C C O	—	25	35	15	15	10
Sev.-Kav. kraj.	5	30	25	15	15	10
Zap.-Šib. kraj	—	5	20	35	30	10
Kirgizija	5	20	25	35	15	—
Kazakstan	5	20	25	35	15	—
Tatrespublika	—	25	35	25	15	—
Srednej-Volzskoj kraj	2	25	33	25	15	—
Basrespublika	—	10	25	35	30	—
Nizne-Volzskoj kraj	3	27	25	25	20	—
D V K	—	—	25	35	25	15
Uralskoj oblast	—	10	20	40	25	5
Moskovskoj oblast	—	20	30	30	20	—
Gorkovskoj kraj	—	20	30	30	20	—
Srednej Azijaňn respublikaez (Uzbekistan, Turkmenistan,	—	—	—	—	—	—
Tadzikistan, Kara Kalpakija	20	30	25	25	—	—
Zapadnej oblast	—	10	35	30	25	—
Leningradskoj oblast	—	5	30	35	30	—
Jvanovskoj oblast	—	20	30	30	20	—
Severnaj kraj	—	5	35	35	25	—
B S S R	—	10	30	35	25	—
Zakavkazje	20	35	35	10	—	—

Srednəj Azijaiş respublikaez, Kirgizija, Z.S.F.S.R
1933 vo oktabr 1 lun;

C.C.O, Sredne-Volzskəj kraj, Tat. respublika, Basrespublika, Uralskəj oblast, Kazakstan, Moskovskəj oblast, Gorkovskəj kraj, Zapadnəj oblast—1933 vo oktabr 15 lun.

Zapadno-Şibirskəj kraj, Vostoçno-Şibirs-kəj kraj, B.S.S.R da Şevernəj Kavkaziş nacionaɫnəj oblaşsez—1933 vo nojabr 1 lun.

9. Şu ponda, kəda şetçə gosudarstvolə, koňń ənqasa donnez.

10. Eəktənń rajispolkomməzəs respublikaeziş SNK-lən, krajevəj da oblastnəj ispolkommezlən ətvet vizəm uvtıllı 1933 vo mart 15 lunşa ne şorənzək şetńń vəd kolxozlə objazatelstvoezi kulturaezən şu şetəm kuza da siyə tərtən srokkez viştaləmən.

Eta-zə srok kezə vəd jedinolıçnəj kəzajstvolə şetńń objazatelstvoezi gosudarstvolə şü şetəm kuza inđəmən (viştaləmən) una-ja şetńń vəd kultura kuza janən, a siž-zə vədsən zadağnosə kyeem srokə tərtńń inđəmən.

11. Kolxozzezən da jedinolıçnikkezən gosudarstvolə şü şetikə leşşə əti kulturaəs veznə mədi kulturaən (kukuruza tujə idən, greçixa tujə prosaən i siž oz.)

Toko şojan kulturaezəs (sogdi, ruzəg) oz poz veznə furaznəj da sədəsa kulturaez vylə.

Sogdi vezeň kyeem qenavud mödi kulturaen siş-zä oz poz.

12. Kolxozzez da jedinoliçnaj kəzajstvoez beldəs tymba pışaq kolə su dolzonəş sijə vajn da şetnə əlevatorrezə neto stancijaeziş da pristanneziş zagotzernolən skladdezə, a nən zaptiş organnezlə kolə kolnə su şetişsezkət ənnəşa vestişəm porjadok ylvaniaq-ja kəskəm ləddəmən.

13. Kolxozzezlən da jedinoliçnaj kəzajstvoezən gosudarstvolə su şetəm kuza assinəs objaza-əlstvoeznəsə-kədnija ləşətəmaş etə postanovlen-nəən—tərtəm lədə boşşə toko burkaçestvoa su.

Kolxozzezən da jedinoliçnaj kəzajstvoezən objaza-əlstvoeznəsə tərtəm lədə oz boşşə çu-zəm da pədəm su.

Jogja da ul su objaza-əlstvoez tərtəm lədə boşşə çintəmən (skidkaən) jogşaləm vylə da ulməm vylə.

STO dənən zaptiş komitətlə suvtətnə çintəm-mezlis (skidkaezlis) ızda. Kolə, medvyeتا ızdabs ləşalis səkət, una-ja şuvs ulməm neto jogşaləm.

Əlevatorrezən da ssyriñ punktterən zaved-ujussəjjezəs eəktyń suvtətnə sud oğə setəəm mortlezəs, kədnija vinovatəjəş iməl kaçestvoa neto eıkətəm su gosudarstvolə şetnə pelitçəmən.

14. Velətişsezəs, agronommezəs da medi-cinskəj raboṭnikkezəs gosudarstvennəj don şer-

ti ңаңән snabzajtəni ponda sojuznəj respublikaeziş sovnarkommezlə, şetni pravo suvtələnəj objazatelnəj sodlətbez (naçışlennoez) oblastət sər ızdanas 2 procentşa ne unazık sə şərti məmida kolxozzezən da jedinoliçnəj kəzajstvoezən kolə şetni gosudarstvolə şu, kəda suvtətəm əta postanovleyiño pod výb. n.

Ena naçışlennoez (sodlətbez) 1bdə kolxozzezən da jedinoliçnəj kəzajstvoezən şuvs şetçə ətik kadə şu şetan objazatelstvoezəs tərtəm-kət. Naçışlennoez 1bdə şuvs şetçə zagotzerno skladdezə da vişə toko velətişsezəs, agronommezəs da medicinskəj rabotnikkezəs snabzajtəm ponda rajispolkomməzlən eəktəmmez (rasporjazennoez) şərti, kədnija kerşənəj sojuznəj respublikaeziş SNK, krajispolkomməzlən da oblispolkomməzlən iñdətbez şərti.

15. Gosudarstvolə şu şetəm kuza etə postanovlennoen suvtətəm objazatelstvoezəs tərtəməs loə vəd kolxozlən da jedinoliçnəj kəzajstvolən med ozza objazannoşən i tərtənə enə objazatelstvoezə kolə med ozza vartəmmeziş. Suvtələnə, stə kolxoznəj vuzaşəm pondas şetçənə toko sek, kər etə postanovlennoen suvtətəm nanzaptan planəs respublikaət, krajət da oblastət loas vədsən tərtəm da nanzaptan planəs tərtəm vəgyp kiştəm şemfonddezə.

16. Kolxozzez, kədnija eta postanovlenno-ən suvtətəm srokkezə ezə tırtə gosudarstvolə şu şetan objazatelstvoezi, şəlsovettez-ryg strafujtçən şəmən. Strafıs loə səb əzda, tıj əzda objazatelstvoezlən abu tırtəm torıs tıpokşa don şərti. Okrome strafşa ena kolxozzezlə suvtətçə trebovanlıq srokəz tırtılı vədsə voşa objazatelstvoezsə, kədnija vəzəskivajtçən sporrıttəm porjadokən.

Jedinoğlıçnəj kəzajstvoezi, kədnija eta postanovlenno-ən suvtətəm srokə ezə tırtə gosudarstvolə aşşinəs şu şetan objazatelstvoezi, suvtətçən şud oza RSFSR ugolovnəj kodeks-lən 61 statṭa şərti, a mədik respublikaezəp-eta kod-zə statṭaez şərti.

17. Vlaşlən mestnəj organnezlə da zaptış organnezlə zikəz oz lezşə (zapretitçə) kərnə rapılt plannez qeto kolxozzezlə da jedinoğlıçnəj kəzajstvoezlə teçnən nən şetan objazatelstvoezi, kədnija soddənə etə zakonən suvtətəm pogektarnəj normaezsə. Gosudarstvolə şu şetəm vəgən vədəs nən izlikaez koltçənə kolxozzezlən, kolxoznikkezlən da jedinoğlıçnikkezlən aslanıns vədsən ki pod uvtən.

**SSSR-şa SNK-lən predsedatəl V. MOLOTOV (SKRJABIN) VKP(В)
CK-lən sekretar J. STALIN.**

1933 vo janvar 19 lun.

Кәзап кад кеңә үзалан poda ләшәтәм жыліш

SSSR-ша Sovnarkomlәn da
VKP(в) Centralnәj Komi-
tetlәn postanovlenno.

Tulssha kәzап kadlәn vermәm да тәççana-
zьk sijә nuətan srokkez pondasә zavişitпь,
med әddәn үзалан podaes da med oz vәvәs
tulssha үззез keңә kъz kolә ләшәтәмшәn да so-
stojanношан. Partija da pravitelestvo ne әt-pыг
indәtlisә sъ vylә, stә kolxozzezъn da sovxoz-
zezъn kolә resitelnәja burmatnъ vәvvez dәzi-
rajtәm, ispolzujtәm da beregitәm. Әdnakә eta-
laq nija kәt i bergәtçestisә, no etija bergәtce-
mäs şo eessә oz tъrtmъ, şo eessә jecә.

Vәv sajyn umrәl da ovezliçitәm dәzәr, nepra-
velnәj.

Ne soça xispiçeskәja ispolzujtәm da umә-
la verdәm loş kolxozzezъn kәzап plan tъrtәm
sә, a med oz sijә nuətәmъn srokkezsә suvtatә
orlalәm uvtә (ugroza uvtә.).

Üzalан podaes (vәvvezәs, әskaezәs, verblud-
dezәs) kәzап kad keңә burzьka ләшәtәn mogge-
zъn, SSSR-ша Sovnarkom da VKP(в)-lәn Cent-
ralnәj komitet postanovlajtәnъ:

1. Ne şorənzək fevral 20 ɻunşa kolxoz predsedatellən da sovxoz direktorlən ɿçnəj otvetstvennoşt uvtıp vədəs kolxozzezən da sovxoz zezən tşçaatelənəja vizətnə vəvvez da torjətnə piyə kək gruppə vylə: izavə vermiş da sləbo-şilnəj gruppaez vylə.

Bədəs viqər vyna vəvvezəs əni-zə mezdət-
nə kyeəm bəz vəv iz berdiş da suvtətnə
piyə burə verdəm vylə sijən, medvə kəzən
kad pondətçəm kezə pərtənə piyə izavə ver-
mişsəzə.

Proizvodassəj oblasttezən (Şevernəj Kavkaz,
Ukraina, Srednəj Volga, Niznəj Volga) izav-
ənə vermiş vəvvezə suvtətnə vədsən soçcişəm
vylə da verdəm vylə kujim nedələn ozzək
kəzənə pondətçəməz.

Bədəs zerevəj kəvvalaezəs objazatelnə mezdət-
nə şəkət izşan kək təliş vylə çanələməz
da lezənə iz berdə nə ozzək təlişə
çanəşəm vəgən.

Enə meroprijat̄toezə vyd brigadaet nuətəm
ponda ətveçajtə brigadir, a vədsən kolxozət
kolxozlən predsedatəl. Sijə nuətəm şərən da
olanə pərtəm şərən kontrolyəs (proverka) puk-
tişşə predselsoveta vylə da şəlskəj partjaçej-
kalən şekretar vylə.

2. Kolxoz predsedatellən da sovxozi direktor-lən otvetstvennost uvtə vədəs kolxozzezyn da sovxozezyn jansətnə da zabronirujtın da kəçestvoa çorxt kərxtməz (vəd kod turun, iżas, kil, jiki) təyində vələ em kolan seeəm ləddişəmiş: lun kezə vəd vəv ponda 10—12 kilogram, vəd əska ponda 18—20 kilogram da koncentrirovannəj kərxtməz (nən kərxtməz: rapəv, vəvoj, şu-tuş, piż-bus) vədsə kəzəp kad kezə vəd vəv ponda 2—3 cənərşa nə jeeazək. Eta ponda med oз ispolzujtın kəzəs vesətəmşən, sortirujtəmşən da məlniçaezyn izəmşən koltçəmməz da panəvvez (otrubiez).

Torjətəm kərxtməzəs dolzonəş rıgnır brigadir rasporjazeṇqəda vişşən siş medvənija tərmisə vədsən ləşətçan da tulüss, kəzəp kad dərnə.

Oblaşttezə da krajjezə ispolkommezlis predsedatellezəs objazitın çorxt kərxtməzən nuz dajçış kolxozzezə əni-zə çarckıpə enə kərxtməzsə səməda təyində kolə nija rajonneziş, kədnələn çorxt kərxtməzəs kolanşa unazək (eməş izliskəən).

Nija zə morttez (kolxozzez predsedatellezellən da sovxozez direktorrezlən) otvetstvennost uvtə ləşətnə vəvvezəs siş verdəm, medvə burzıka vəli ispolzujtəmaç çorxt kərxtməz (ov jazatelnə posnitika keraləm da pəzəm iżas, pəzəm kil, jiki, as kada juktaləm da mukəd).

3. Primitiv meraez torjətəm kərgytməzəs zavlışa karaulitəm ponda. Kolxozzezən da sovxozezən poda verdan fonddezəs vəd kod guşəm da kojlaləm ponda kəskyp ugolovnəj otvetstvennoş berdə, ətlasa sobstvennoş dorjəm jılış zakon şərti.

4. Objazatelnə rırtın, setçin, kytən eta əssə oz kerşə, sijə, medvə vəd lunə vesətnə vəvvez da as kadə vesətnə płyş korxtaez. Kolxoz predsedatellezlə da brigadirrezlə viziətnə səşərtyp, medvə vədəs uzaş vəvvez objazatelnə vəlisə askadə da vyeəma dorəmaş.

5. Sovxozez direktorrezlə da kolxozzez pravlennoezlə eəktənə mart 1 lunşa ne şorənzək proveritən vədəs koçuxxezəs da volovnikkezəs sijən, medvə eta əddən vaznəj iz vylə vəli suvtətəmaş toko proveritəm da vədsən dobrosovesnəj kolxoznikkez da sovxozezlən ravoçəjjez; vədəs socialno-jəz (ne mijan uzaş klasseziş) əlementtezəs vəvvez şərty dəzirajtəmşən əni-zə çapkyp. Vəvvez şərty vərjəm dəzirajtişezlən (koçuxxezlən) sostavъs dolzon lony kyz rýkezə zakrepitəm. Kolə, medvə vəd kəçix dəzirajtis 10 vəv şərty, a ne unazək.

6. Vəvvezəs ispolzujtəmən ovezlička likvidirujtan moggezən, vəd kyx vəv berdə prikrepitnə kolxoznikəs, kəda nə vylən uzaş şəlsko-kəzajstvennəj izzezən vədsə kad dyrni. Punktən

съ вълѣ отvetstvennoшт сълѣ шетам въвvezes
kranitam ponda, пъ дълѣ въreznaj otnoseндо
da niјe as kadѣ verdam ponda.

7. Kolxozzezl n, k dnij  obsluzivajt нь MTS, въдѣs изалан подаьs dolzon ionь въдс n
ispolzujt m ьvvezsa иззез vъly. MTS direktor
vълѣ руktънь отvetstvennoшт съ ponda, medv 
nija kolxozzezl n, k dnij  sija (MTS. Red.)
obsluzivajt , изалан подаьs v li kuzana ispol-
zujt m da въдс n sokraитam, a siзe съ ponda,
medv  traktorrez da vovja k skalan v n kola-
s n v li praveln ja torj t maш ьvvezsa иззез.

8. MTS-ezl n da Sovxozzezl n politotdel-
lez s nija rajonnez n, k dnij  nija obsluzi-
vajt нь, objazit нь torj t n aslan s изъп: къз
vaznejs j zadaчаes tulss a k zan kez  v vvezes
leset m, niјe praveln ja ispolzujt m, d zirajt m
da viз m (verd m, juktal m, s st m karta
i s. o.-Red.)

9. Въдѣs kolxozzez n da sovxozzez n tulss a
k zan kad д rni suvt t n изалиш v vvezl  въд
nedel a objazat ln j sotci s m.

V vvez ponda изалан normaez suvt tik , tor-
j t n niјe изачпь verm m  rti jana gruppaez 
da normaezs  suvt t n torj n въд grappa ponda.

Kolxozzez s da sovxozzez s objazit нь as
kad  lese t n da vo pь въдѣs sbruja da въд v v
berd  prikr pit нь р rsa съ vълѣ lese t m sbruja.

Sbruja ispravnəj sostojaṇno ponda otvetstvennoštə puktyń konyx vylə da eta vəvən uzaliş kolxožnik vylə.

10. Sijən myla sluçnəj kampanija jitça tulssha kəzan kadkət, normalnəja vəv pogolovjo sotdan moggezyn, objazitń brigadirrezəs, kolxoz predsedatellezəs da sovxozi direktor rezəs kəvylaeszə, kədna godnəjəş çanashny, as kadə lezń sluçiçcəmə. Kontrol da proverka sluçnəj kampanijaes zvyliş niyətəm şəryń pukişşə partorganizaciya vylə da şelsovettez vylə.

11. Tulssha kəzan kezə ləşətçan kadə Rajkommezlə da Rikkezlə organizujtnı vədəs uzalan podaəs vəterinarnəj vişətəm (osmotr) da əvvəz vylən vədsən tulssha uzalan kad kezə vynşətnı vəterinarnəj obsluzivanıno, da gyznakət peşəmlə şetń torja vñimannı.

12. Tulssha kəzan kad çulaləməz zapretilń niyətnı kyeəm və ez vəv guzəvəj povinnos, a sişzə Rik predsedatellezlən da şelsovət predsedatellezləni otvetstvennoşt uvtə zikəz zapretilń kolxozzezliş vəvvezsə ispolzujtnı vəd kod upolnomoçennəjjezlə vetləm ponda, kyz mest-nəjjezlən, siž i vədəs mukəd organizacijsəzlən top centralnəjjezəz.

13. Morttezəs, kədnija viñicissə nepravelnəja, xisniçeskəja vəvvezəs vişətəm (ne vyn şərti

gruzitəm, vartləm, ne praveñəja doddaləm i s.o.) suvtətnə çorxt suðevnəj otvetstvennoşt uvtə.

Vlaş mestnəj organnezlə da prokuratura-lə ne koñçlıp rassledovançnotəg əti vəv kuləm sluçaj da kuləmən vinovnəjjezsə suvtətnə çorxt otvetstvennoşt berdə.

Prokuratoralə vñşətnə vizətəm (nadzor) vəv pogolovjoəs zorətəm da sokranenno jyliş SSSR-şa CJ.K-lən da SNK-lən 1932 vo maj 27 lunşa postanovlenno olanə pərtəm şərьn.

Gosstraxlə zikəz zapreñitnə şetavnə straxo-vəj premijaez eýgjaləmşən da xisniçeskəja ək-splloatacijasən poda kuləm ponda.

14. Kolxozzezən da sovxozzezən partija-lən vəd çənlə da komsomołeclə puktyńp ovja-zannoşə lən pı primerən vədəs kolxožnikkez ponda da sovxožnəj raboçcəjjez ponda uزانan podaəs, a med ož vəvvezəs praveñəja ispol-zujtan, dəzirajtan deloyn da nylaq bereznəja da kəzajstvennəja otnosenno deloyn.

SSSR-şa Sovnarkomlən predsedateł V. MOLOTOV (SKRJABIN).

VKP(b) CK-lən sekretar J. STALIN
1933 vo fevral 10 lun.

Don 30 коп.
Цена 30 коп.

"За урожай" постановления Совнархома СССР и
ЦК ВКП(б) перевел с русского
на коми С. Нефедьев.

Редактировал: С. НЕФЕДЬЕВ
Корректировала: Н. А. РЕПИНА
Выпускающий: Б.И. АЛЕКСАНДРОВ

г. Кудымкар типография "Уралгазеттреста" Уполномоченный
Онрлита № 52. Зак. № 382. Тираж 2500 экземпляров,
1 п/л. 43.350 зк.